

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
0603

PROTOKOLL
2020-05-08
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 19
Mål nr P 11172-18, P 7773-
19, P 1876-20, P 2477-20

RÄTTEN

Hovrättsråden Gösta Ihrfelt, Johan Svensson och Margaretha Gistorp, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Referenten

PARTER

Sökande

Mål nr P 11172-18 och P 7773-19

1. P S

2. Bostadsrättsföreningen Antennen, 702000-0571
c/o P S

Ombud: P S

Mål nr P 1876-20 och 2477-20

1. P S
Karlavägen 119
115 26 Stockholm

2. Bostadsrättsföreningen Antennen, 702000-0571
c/o P S

3. Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening
c/o P S

Ombud för 2 och 3: P S

Dok.Id 1589541

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

Mark- och miljööverdomstolen

SAKEN

Återställande av försutten tid

TIDIGARE AVGÖRANDEN

1. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut 2016-06-28 (SBN 2016-09129)
 2. Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut 2018-01-31 (SBN 2016-09129)
-

Följande antecknas.

P S har för egen del och som ombud för Bostadsrättsföreningen Antennen och Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening ansökt om återställande av försutten tid avseende Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut om bygglov den 28 juni 2016 och den 31 januari 2018. De har även framställt yrkande om skadestånd avseende överträdelse av Europakonventionen.

Bygglovsbeslutet den 28 juni 2016 (tillbyggnad av terrass, ny utrymningsväg och sanitetsmöjligheter) överklagades av P S och Bostadsrättsföreningen Antennen i augusti 2018. Nämnden beslutade den 29 augusti 2019 att avvisa överklagandet som för sent inkommet. P S och bostadsrättsföreningen överklagade avvísingsbeslutet till länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen som avlog överklagandet. Till mark- och miljödomstolen överklagade även Djurgården- Lilla Värtans Miljöskyddsförening men föreningens överklagande avvisades med motiveringen att den inte hade klagorätt. Genom beslut denna dag har Mark- och miljööverdomstolen beslutat att inte ge prövningstillstånd (mål nr P 2474-20).

Bygglovsbeslutet den 31 januari 2018 (ändring av tidigare bygglov, flytt av dörr) överklagades av P S och Bostadsrättsföreningen Antennen i augusti 2018. Nämnden beslutade den 17 oktober 2018 att avvisa överklagandet som för sent inkommet. Beslutet överklagades till länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen som avlog överklagandet. Genom beslut den 2 oktober 2019 beslutade Mark- och miljööverdomstolen att inte ge prövningstillstånd (mål nr P 8596-19).

Mark- och miljööverdomstolen

P S, Bostadsrättsföreningen Antennen och Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening har i huvudsak anfört följande till stöd för ansökan: Stadsbyggnadsnämnden har varit skyldig att skicka ett meddelande till dem enligt 9 kap. 41 b § PBL. Detta har inte gjorts och de har därför laga förfall för att inte i rätt tid överklaga besluten. De har inte haft möjlighet att utan bredband se kungörelsen i Post- och Inrikes Tidningar under semestertid. Åtgärderna strider mot gällande detaljplan. Takpåbyggnaden medför en betydande olägenhet för omgivningen, beskuren utsikt och skymd eftermiddagssol för ytterligare ett våningsplan ytterligare en timme. Den innebär också en störning av hemfrid, integritet och privat sfär. Kungörelsen i Post- och Inrikes Tidningar gjordes under semesterperioden i juli. De blev inte underrättade genom brev om byggloven trots att det anges att delgivning och/eller information om fattat beslut skickas till berörda. De hör till de mest berörda boende och fastighetsägare på norra sidan närmast tillbyggnaden och de lämnade synpunkter på den detaljplan som tidigare antagits för fastigheten. Stadsbyggnadsexpeditionen har vid förfrågan vid tre tillfällen angett att det inte fanns något bygglov meddelat förutom för uppsättande av solpaneler. De drog tillbaka det tidigare överklagandet av bygglov för solcellspaneler när de fick veta att Vasakronan inte skulle fullfölja bygget av solceller på det f.d. FOA-huset. Bestämmelserna om underrättelse och överklagande av bygglov i svensk lag har försämrats så långt att rättstillämpningen enligt PBL blivit osäker och olämplig. Lagen kräver att fastighetsägare och bostadsrättshavare ständigt bör informera sig om kungörelsedelgivningar. Det f.d. FOA-huset skadar påtagligt riksintressena Nationalstadsparken och Stockholms innerstad med Djurgården samt deras boendemiljö och deras byggnads ekonomiska värde. Detta förvärras än mer av de beviljade byggloven.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2020-06-10)

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar yrkandet om skadestånd.

Mark- och miljööverdomstolen

2. Mark- och miljööverdomstolen avvisar Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförenings ansökan om återställande av försutten tid i mål nr P 1876-20 och 2477-20.
3. Mark- och miljööverdomstolen avvisar P S och Bostadsrättsföreningen Antennens ansökan om återställande av försutten tid avseende bygglovsbeslutet den 28 juni 2016.
4. Mark- och miljööverdomstolen avslår P S och Bostadsrättsföreningen Antennens ansökan om återställande av försutten tid avseende bygglovsbeslutet den 31 januari 2018.

Skäl*Beslutet under punkten 1*

Frågan om skadestånd kan inte prövas inom ramen för detta ärende. Yrkandet ska därför avvisas.

Beslutet under punkten 2 (mål nr P 1876-20 och P 2477-20)

Det är endast den som har rätt att överklaga de aktuella besluten som är behörig att ansöka om återställande av försutten tid.

De åtgärder som är aktuella i bygglovsbesluten den 28 juni 2016 och den 31 januari 2018 avser inte sådana beslut som aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till miljön och naturskyddet eller kulturmiljön. Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening har således inte rätt att överklaga besluten och därmed inte heller rätt att ansöka om återställande av försutten tid. Föreningens ansökan ska därför avvisas (jfr bl.a. Högsta domstolens dom den 11 mars 2020 i mål nr Ö 6017-18).

Mark- och miljööverdomstolen

*Beslutet under punkten 3*Bygglövsbeslutet den 28 juni 2016

Enligt 58 kap. 12 § rättegångsbalken ska den som ansöker om återställande av försutten tid för fullföljd av talan göra detta skriftligen inom tre veckor från det att orsaken till att han inte tidigare kunnat fullfölja talan upphört och sist inom ett år från det att tiden gick ut. Till skillnad från vad som gäller för fristen om tre veckor är ettårsfristen slutlig och påverkas inte av att det kan ha förelegat hinder mot att i rätt tid fullfölja talan (jfr NJA 2008 not 7).

Bygglövsbeslutet den 28 juni 2016 kungjordes i Post- och Inrikes Tidningar den 28 juli 2016. Sista dag för att överklaga beslutet var den 25 augusti 2016. Den första ansökan om återställande av försutten tid kom in till Mark- och miljööverdomstolen i november 2018. Ansökan har alltså kommit in mer än ett år efter att tiden för överklagande av beslutet den 28 juni 2016 gick ut. P S och Bostadsrättsföreningen Antennens ansökan avseende bygglövsbeslutet den 28 juni 2016 ska därför avvisas.

*Beslutet under punkten 4*Bygglövsbeslutet den 31 januari 2018

Det är endast den som har rätt att överklaga det aktuella beslutet som är behörig att ansöka om återställande av försutten tid (se bl.a. NJA 2014 s. 267 och NJA 2017 s. 3). Det som framkommit i målet utgör tillräckligt underlag för att P S och Bostadsrättsföreningen Antennen ska anses vara behöriga att ansöka om återställande av försutten tid. Ansökan får anses ha kommit in i rätt tid.

P S och Bostadsrättsföreningen Antennen har gjort gällande att det föreligger laga förfall för att inte i rätt tid ha fullföljt talan eftersom de inte fått sådan underrättelse som anges i 9 kap. 41 b § PBL.

Mark- och miljööverdomstolen

Ett beslut om bygglov ska enligt 9 kap. 41 a § PBL kungöras genom ett meddelande i Post- och Inrikes Tidningar. I meddelandet ska beslutets huvudsakliga innehåll och var beslutet finns tillgängligt anges. Det meddelande som kungörs ska enligt 9 kap. 41 b § PBL senast den dag då kungörandet sker skickas till

1. ägaren eller innehavaren av en särskild rätt till en tomt eller fastighet, som gränsar till den tomt eller fastighet som lovet eller förhandsbeskedet avser, eller som skiljs åt från denna endast av en väg eller gata, och
2. övriga kända sakägare, om antalet inte är så stort att det skulle innebära större kostnader eller besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet att skicka det till var och en av dem.

När underrättelse inte har skickats till den som enligt ovan angivna paragraf ska underrättas, föreligger det laga förfall vid ett för sent överklagande om han eller hon inte på annat sätt fått kännedom om beslutet (se rättsfallet NJA 2014 s. 267).

Vid införandet av bestämmelsen i 9 kap. 41 b § första punkten PBL uttalades bl.a. att en gata eller väg har en begränsad bredd. Det var därför rimligt att avgränsa bestämmelsen som rör de närmaste grannarna till en gata eller väg (se prop. 2010/11:63 s. 34).

Bostadsrättsföreningen Antennen äger fastigheten Infanteristen 7, som är belägen på andra sidan Karlavägen norr om fastigheten Garnisonen 3 som bygglovet avser. Av handlingarna och av allmänt tillgängligt kartmaterial framgår att på den aktuella delen av Karlavägen är körfälten åtskilda av en bred allé med en gångväg i mitten.

Karlavägen kan därmed inte likställas med sådan väg eller gata som anges i 9 kap. 41 b § första punkten PBL. Inte heller bestämmelsen i andra punkten är tillämplig eftersom P S och Bostadsrättsföreningen Antennen inte på annat sätt kan anses som sakägare vad gäller den bygglovsåtgärd som ansökan avser. Varken P S eller Bostadsrättsföreningen Antennen kan alltså anses som sådana sakägare som borde ha underrättats enligt 9 kap. 41 b § PBL. Sökandena har därmed

Mark- och miljööverdomstolen

inte visat att de haft laga förfall för att inte i rätt tid överklaga beslutet den 31 januari 2018. Ansökan ska därför avslås i den delen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2020-07-08

Margaretha Gistorp

Protokollet uppvisat/